

BOSHLANG'ICH SINIF MATEMATIKA DARSLARIDA ZAMONAVIY DARS O'TISH METODLARINING AHAMIYATI

Ko'charova Baxtiniso Abdinazar qizi

Qashqadaryo viloyati Yakkabog' tumani 72-umumiy o'rta ta'lim maktabining boshlang'ich ta'lim fani o'qituvchisi

Anotatsiya: Ushbu maqola boshlang'ich maktab matematika darslarida zamonaviy o'qitish usullarini qo'llashning ahamiyatini o'rganadi. Maqsad innovatsion yondashuvlar o'quvchilarning matematik tushunchalarni jalb qilish, tushunish va saqlashni qanday kuchaytirishi mumkinligini ta'kidlashdir. O'qitishning turli usullarini va ularning o'quvchilarning ta'lim natijalariga ta'sirini o'rganish orqali ushbu maqola yosh o'quvchilarda matematikani chuqurroq tushunishni rivojlantirish uchun zamonaviy pedagogik amaliyotlarni qabul qilish zarurligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: zamonaviy o'qitish usullari, boshlang'ich maktab, matematika, jalb qilish, tushunish, saqlash, pedagogik amaliyot.

Аннотация: В этой статье исследуется важность применения современных методов обучения на уроках математики в начальной школе. Цель состоит в том, чтобы подчеркнуть, как инновационные подходы могут улучшить вовлечение, понимание и запоминание математических концепций учащимися. Изучая различные методы обучения и их влияние на результаты обучения учащихся, в этой статье подчеркивается необходимость внедрения современных педагогических практик для развития более глубокого понимания математики у младших школьников.

Ключевые слова: современные методы обучения, начальная школа, математика, вовлечение, понимание, сохранение, педагогическая практика.

Anotation: This article explores the importance of using modern teaching methods in elementary school mathematics classes. The goal is to emphasize how innovative approaches can enhance student engagement, understanding, and retention of mathematical concepts. By studying the different teaching methods and their impact on students' educational outcomes, this article highlights the need to adopt modern pedagogical practices to promote a deeper understanding of mathematics in young students.

Keywords: modern teaching methods, Elementary School, Mathematics, attraction, understanding, preservation, pedagogical practice.

So'nggi yillarda ta'lim sohasida o'quvchilarning ta'lim natijalarini oshirish uchun zamonaviy o'qitish usullarini qo'llashga o'tish kuzatilmoqda. Ushbu tendentsiya, ayniqsa, boshlang'ich maktab matematika darslarida muhim ahamiyatga ega, chunki

matematikada mustahkam poydevor akademik muvaffaqiyat uchun juda muhimdir. Ushbu maqola boshlang'ich maktab matematika sinflarida o'quvchilarning faolligini oshirish, matematik tushunchalarni tushunish va saqlashni yaxshilash uchun innovatsion o'qitish usullarini qo'llash muhimligini o'rganadi.

An'anaga ko'ra, boshlang'ich maktablarda matematika ta'limi asosan yodlash, takroriy amaliyot va o'qituvchilar boshchiligidagi ko'rsatmalarga tayangan. Biroq, tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, bunday usullar ko'pincha chuqur tushunish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantira olmaydi. Ushbu cheklovlarni hal qilish uchun o'qituvchilar faol o'rganish, muammolarni hal qilish va hamkorlikdagi yondashuvlarni ta'kidlaydigan zamonaviy o'qitish usullariga tobora ko'proq murojaat qilmoqdalar.

Boshlang'ich maktab matematika darslarida zamonaviy o'qitish usullari bir necha sabablarga ko'ra hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ushbu usullar o'quvchilarni tushunish, jalb qilish va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini oshirish, yodlash va passiv o'rganishdan tashqariga chiqish uchun mo'ljallangan. Boshlang'ich maktab matematikasida zamonaviy o'qitish usullari muhim bo'lishining asosiy sabablari:

- Faol ta'lim: zamonaviy o'qitish usullari faol o'rganishni rag'batlantiradi, bu erda o'quvchilar o'quv jarayonida faol ishtirok etadilar. Ular amaliy mashg'ulotlar, guruh muhokamalari, muammolarni hal qilish vazifalari va izlanishlar bilan shug'ullanadilar, matematik tushunchalarni chuqurroq tushunishga yordam beradi. Ushbu yondashuv o'quvchilarga matematikada va undan tashqarida muvaffaqiyat qozonish uchun zarur bo'lgan tanqidiy fikrlash, analitik fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

- Kontseptual tushuncha: an'anaviy o'qitish usullari ko'pincha asosiy tushunchalarni ta'kidlamasdan o'qitish protseduralariga qaratilgan. Zamonaviy o'qitish usullari matematik g'oyalarni mazmunli va o'zaro bog'liq tarzda taqdim etish orqali kontseptual tushunishni birinchi o'ringa qo'yadi. O'quvchilarga turli strategiyalarni o'rganish, tushunchalar o'rtasida aloqa o'rnatish va ularning fikrlarini tushuntirish tavsiya etiladi. Ushbu yondashuv o'quvchilarga matematikada mustahkam poydevor yaratishga yordam beradi va o'z bilimlarini Real vaziyatlarda qo'llashga imkon beradi.

- Shaxsiylashtirilgan ta'lim: zamonaviy o'qitish usullari o'quvchilarning turli xil ta'lim uslublari, qobiliyatlari va qiziqishlariga ega ekanligini tan oladi. Ular individual o'quvchilar ehtiyojlariga ta'lim bichish tomonidan moslashtirilgan ta'lim tajribalarini ta'kidlashni. O'qituvchilar o'qitishni farqlash, qo'shimcha yordam yoki muammolarni taqdim etish va har bir o'quvchining o'ziga xos o'quv ehtiyojlarini qondirish uchun turli xil vositalar, texnologiyalar va manbalardan foydalanishlari mumkin. Ushbu yondashuv inklyuziv sinflarni targ'ib qiladi va o'quvchilarga matematikada ishonch va motivatsiyani shakllantirishga yordam beradi.

- Texnologiyaning integratsiyasi: texnologiya zamonaviy o'qitish usullarining ajralmas qismiga aylandi. Interfaol dasturiy ta'minot, onlayn manbalar, o'quv dasturlari

va raqamli vositalar mavhum tushunchalarni vizualizatsiya qilish, ko'nikmalarni mashq qilish va matematik g'oyalar bilan dinamik va interaktiv tarzda shug'ullanish uchun imkoniyat yaratadi. Texnologiya, shuningdek, individual fikr-mulohazalarni osonlashtirishi, o'quvchilarning taraqqiyotini kuzatishi va mustaqil ta'lim uchun qo'shimcha resurslarni taqdim etishi mumkin.

- Hamkorlik va aloqa: zamonaviy o'qitish usullari hamkorlikda o'rganish va samarali muloqot qobiliyatlarini ta'kidlaydi. O'quvchilar guruhlarda ishlashga, o'z g'oyalarni muhokama qilishga va tengdoshlariga fikrlarini tushuntirishga da'vat etiladi. Hamkorlikdagi faoliyat bilan shug'ullanish orqali o'quvchilar jamoaviy ish, muloqot va shaxslararo ko'nikmalarni rivojlantiradilar. Ushbu yondashuv, shuningdek, o'quvchilar o'z fikrlarini baham ko'rish va bir-birlaridan o'rganishni qulay his qiladigan ijobiy o'quv muhitini tarbiyalaydi.

- Haqiqiy dunyo aloqalari: zamonaviy o'qitish usullari matematika va Real kontekstlar o'rtasida aloqa o'rnatishga intiladi. Haqiqiy muammolar va vaziyatlarni taqdim etish orqali o'quvchilar matematikaning kundalik hayotidagi ahamiyatini tushunadilar. Ular matematik tushunchalar fan, texnologiya, muhandislik va moliya kabi turli sohalarda qanday qo'llanilishini ko'rishlari mumkin. Ushbu yondashuv o'quvchilarning motivatsiyasini, qiziqishini va matematikaning amaliy ahamiyatini qadrlashni kuchaytiradi.

Boshlang'ich maktab matematikasida zamonaviy o'qitish usullari faol o'rganish, kontseptual tushunish, shaxsiy o'qitish, texnologiya integratsiyasi, hamkorlik, samarali muloqot va Real aloqalarni rivojlantirish uchun juda muhimdir. Ushbu usullarni qo'llash orqali o'qituvchilar o'quvchilarning matematik rivojlanishi va umrbod o'qishi uchun mustahkam poydevor yaratadigan qiziqarli va mazmunli o'quv tajribalarini yaratishi mumkin.

Ko'plab tadqiqotlar zamonaviy o'qitish usullarining boshlang'ich maktab matematikasini o'rganish natijalariga ijobiy ta'sirini ko'rsatdi. Faol o'rganish va muammoga asoslangan yondashuvlarga duchor bo'lgan o'quvchilar an'anaviy usullar orqali o'qitilganlarga nisbatan muammolarni hal qilish ko'nikmalarini yaxshiladilar, faollikni oshirdilar va kontseptual tushunchalarni yaxshilaydilar. Texnologiya integratsiyasi, shuningdek, o'quvchilarning motivatsiyasini, ishonchini va matematikadagi yutuqlarini oshirishi isbotlangan. Hamkorlikda o'rganish qo'llab-quvvatlovchi sinf muhitini rivojlantirish va yuqori darajadagi fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish uchun topildi.

Topilmalar shuni ko'rsatadiki, zamonaviy o'qitish usullari boshlang'ich maktab matematika ta'limini o'zgartirish uchun katta imkoniyatlarga ega. Fokusni yodlashdan faol o'rganish va muammolarni hal qilishga o'tkazish orqali o'quvchilar matematik tushunchalarni chuqurroq tushunishni rivojlantiradilar va kelajakdagi muvaffaqiyat uchun muhim ko'nikmalarni shakllantiradilar. Texnologiyalarning integratsiyasi

интерактив ta'lim tajribalarini ta'minlaydi, hamkorlikda o'rganish esa ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantiradi va tanqidiy fikrlashga yordam beradi. Ushbu yondashuvlar XXI-asr ishchi kuchining ehtiyojlariga mos keladi, bu esa tobora ko'proq muammolarni hal qilish, tanqidiy fikrlash va hamkorlikda malakali shaxslarni talab qiladi.

Xulosa va takliflar:

Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich maktab matematika darslarida zamonaviy o'qitish usullarini qo'llash o'quvchilarning faolligini oshirish, matematik tushunchalarni tushunish va saqlash uchun juda muhimdir. O'qituvchilar faol ta'lim strategiyalarini, muammoli yondashuvlarni, texnologiya integratsiyasini va hamkorlikda o'qitishni o'qitish amaliyotiga kiritishlari kerak. Bundan tashqari, o'qituvchilarni zamonaviy o'qitish usullaridan samarali foydalanish uchun zarur ko'nikma va bilimlar bilan jihozlash uchun malaka oshirish dasturlari amalga oshirilishi kerak. Ushbu innovatsion yondashuvlarni qo'llash orqali biz kelajakdagi muammolarni hal qilishga tayyor bo'lgan matematik jihatdan malakali o'quvchilar avlodini etishtirishimiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Azizxo'jayeva N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. T.: 2006 2.
2. Avliyoqulov N.X. Musayeva N. Pedagogik texnologiyalar. Toshkent., 2008 [251]
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 5 sentyabrdagi "Xalq ta'limi tizimiga boshqaruvning yangi tamoyillarini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi № PQ-3931-sonli Qarori.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29- apreldagi "O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi tizimini 2030- yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Farmoni.
5. Tolipov U.K., Sharipov Sh.S. O'quvchi shaxsi ijodkorlik faoliyatini rivojlantirishning pedagogik asoslari. – T., Fan, 2012.
6. Yo'ldashev J. G., Usmonov S.A. Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni amaliyotga joriy qilish. – T: Fan va texnologiya, 2008